KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 7 päivänä helmikuuta 2007,

Gardannessa, Shannonin alueella ja Sardiniassa alumiinioksidin valmistuksessa polttoaineena käytettävien kivennäisöljyjen valmisteverovapautuksesta, jonka Ranska, Irlanti ja Italia ovat myöntäneet (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01))

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 286)

(Ainoastaan englannin-, ranskan- ja italiankieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2007/375/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]) ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1 MENETTELY

(1) Kivennäisöljyjen verotusta on yhdenmukaistettu yhteisön tasolla kivennäisöljyjen valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/81/ETY ([2]) voimaantulosta lähtien. Kivennäisöljyjen käyttöä alumiinioksidin valmistuksessa ei jätetty direktiivin 92/81/ETY soveltamisalan ulkopuolelle eikä siihen sovellettu kyseisen direktiivin 8 artiklan mukaista pakollista tai vapaaehtoista verovapautusta. Kivennäisöljyjen valmisteverojen määrien lähentämisestä 19 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/82/ETY ([3]) 6 artiklassa vahvistettiin raskaiden polttoöljyjen valmisteveron vähimmäismäärä, jota jäsenvaltioiden oli sovellettava 1 päivästä tammikuuta 1993 lähtien. Neuvosto valtuutti kuitenkin useilla päätöksillä Ranskan, Irlannin ja Italian vapauttamaan Gardannessa, Shannonin alueella ja Sardiniassa alumiinioksidin valmistuksessa käytettävät kivennäisöljyt valmisteverosta, joka niistä muuten olisi kannettu. Uusin päätös on erityistarkoituksiin käytettäviin tiettyihin kivennäisöljyihin sovellettavista valmisteveron alennetuista määristä ja valmisteverovapautuksista 12 päivänä maaliskuuta 2001 tehty neuvoston päätös 2001/224/EY ([4]), jonka mukaan vapautukset sallitaan 31 päivään joulukuuta 2006 saakka.

(2) Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annetulla neuvoston direktiivillä 2003/96/EY ([5]) kumottiin direktiivi 92/82/ETY 31 päivästä joulukuuta 2003 lähtien. Direktiivin 2003/96/EY 2 artiklan 4 kohdan b alakohdassa todetaan, että direktiiviä ei sovelleta useisiin energian käyttötapoihin, mukaan lukien energiatuotteiden kaksoiskäyttöön. Direktiivin 2 artiklan 4 kohdan b alakohdan toisessa luetelmakohdassa todetaan, että energiatuotteiden käyttöä kemiallisessa pelkistyksessä sekä elektrolyyttisissä ja metallurgisissa prosesseissa pidetään kaksoiskäyttönä. Kyseistä kohtaa sovelletaan raskaiden polttoöljyjen käyttöön alumiinioksidin valmistuksessa. Sen vuoksi raskaiden polttoöljyjen valmisteveron vähimmäismäärää ei enää 31 päivästä joulukuuta 2003 sovelleta alumiinioksidin valmistuksessa käytettävään polttoöljyyn. Päätöksessä 2001/224/EY säädetyt verovapautukset ja muut samantyyppiset verovapautukset otettiin osaksi direktiivin 2003/96/EY liitettä II.

(3) Komissio aloitti 30 päivänä lokakuuta 2001 tehdyillä päätöksillä C(2001)3296, C(2001)3300 ja C(2001)3295 ([6]) perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn, joka koskee asianomaisia vapautuksia. Joulukuun 7 päivänä 2005 tekemällään päätöksellä 2006/323/EY ([7]) (tiedoksiannettu numerolla K(2005) 4436) komissio lopetti kyseisen menettelyn 31 päivänä joulukuuta 2003 päättyneen ajanjakson aikana myönnetyn tuen osalta ja ilmoitti, että osa tuesta ei sovellu yhteismarkkinoille. Tammikuun 1 päivästä 2004 alkaneen ajanjakson osalta menettelyä laajennettiin. Päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 6–15 kappaleessa annetaan yksityiskohtainen kuvaus komission, asianomaisten jäsenvaltioiden, tuensaajien ja Euroopan alumiinijärjestön, jäljempänä 'EAA', ennen joulukuuta 2005 käymästä kirjeenvaihdosta.

([1]) EYVL C 30, 2.2.2002, s. 17, s. 21 ja s. 25, EUVL C 109, 9.5.2006, s. 2.

([2]) EYVL L 316, 31.10.1992, s. 12, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 94/74/EY (EYVL L 365, 31.12.1994, s. 46).

([3]) EYVL L 316, 31.10.1992, s. 19, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 94/74/EY.

([4]) EYVL L 84, 23.3.2001, s. 23. Ks. komission 7.12.2005 tekemä päätös, jossa annetaan yksityiskohtaiset tiedot aiemmista päätöksistä.

([5]) EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/75/EY (EUVL L 157, 30.4.2004, s. 100).

([6]) Ks. alaviite 1.

([7]) EUVL L 119, 4.5.2006, s. 12.

(4) Päätös 2006/323/EY lähetettiin kirjeitse Ranskalle, Irlannille ja Italialle (D/206670, D/206671, D/206673) 8 päivänä joulukuuta 2005. Se lähetettiin kirjeitse asianomaisille tuensaajille ja EAA:lle (D/50525, D/50526, D/50527 ja D/50528) 23 päivänä tammikuuta 2006. Kolme jäsenvaltiota ja kaksi tuensaajaa valittivat päätöksestä ([8]). Irlantilainen tuensaaja Aughinish Alumina Ltd, jäljempänä 'Aughinish', haki myös päätöksen soveltamisen keskeyttämistä. Kyseinen hakemus kirjattiin asiaksi T-69/06R. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi hakemuksen väliaikaisista toimenpiteistä 2 päivänä elokuuta 2006 antamallaan määräyksellä ([9]).

(5) Päätös 2006/323/EY julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 4 päivänä toukokuuta 2006 ja kolmansia kehotettiin esittämään huomautuksensa *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 9 päivänä toukokuuta 2006 julkaistulla ilmoituksella ([10]). Komissio vastaanotti Aughinishin huomautukset 9 päivänä kesäkuuta 2006 päivätyllä kirjeellä (kirjattu saapuneeksi samana päivänä viitteellä A/34490) ja italialaisen tuensaajan Eurallumina SpA:n, jäljempänä 'Eurallumina', huomautukset 24 päivänä heinäkuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 25 päivänä heinäkuuta 2006 viitteellä A/35967). Viimeksi mainittu kirje lähetettiin ja vastaanotettiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistussa huomautusten esittämistä koskevassa kehotuksessa asetetun kuukauden määräajan jälkeen. Tämän vuoksi komissio ei periaatteessa ole velvoitettu ottamaan kyseisiä huomautuksia huomioon tässä menettelyssä. Komissio ilmoitti asiasta Euralluminalle 2 päivänä elokuuta 2006 päivätyllä kirjeellä (viite D/56648). Eurallumina vastasi 3 päivänä elokuuta 2006 päivätyllä kirjeellä (joka kirjattiin saapuneeksi 4 päivänä elokuuta 2006 viitteellä A/36269). Komissio katsoo kuitenkin, että Euralluminan huomautukset ovat samoja kuin useat niistä, joita komissio on jo vastaanottanut aiempien päätösten yhteydessä ja samanlaisia kuin määräajassa vastaanotetut huomautukset, joita käsitellään tässä päätöksessä.

(6) Aughinishin huomautukset lähetettiin Ranskalle, Irlannille ja Italialle 20 päivänä kesäkuuta 2006 päivätyillä kirjeillä (D/55106, D/55107 ja D/55109).

(7) Ranska ja Irlanti pyysivät määräajan pidennystä päätökseen 2006/323/EY vastaamiseksi. Komissio myönsi pidennyksen. Komissio muistutti Italiaa ja Ranskaa huomautuksia koskevasta kehotuksestaan 9 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyillä kirjeillä (D/52054 ja D/52055). Ranska esitti huomautuksia komission päätöksestä kirjeellä, joka oli päivätty 14 päivänä helmikuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 15 päivänä helmikuuta 2006 viitteellä A/31248), Irlanti kirjeellä, joka oli päivätty 12 päivänä huhtikuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 18 päivänä huhtikuuta 2006 viitteellä A/32940) ja Italia kirjeellä, joka oli päivätty 17 päivänä toukokuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 18 päivänä toukokuuta 2006 viitteellä A/33852).

(8) Ranska vastasi Aughinishin huomautuksiin 27 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyllä kirjeellä (kirjattu saapuneeksi 28 päivänä heinäkuuta 2006 viitteellä A/35952). Italia vahvisti 24 päivänä heinäkuuta 2006 komissiolle lähettämällään sähköpostilla, että sillä ei ollut enää muita huomautuksia.

([8]) Asiat T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 ja T-69/06.

([9]) EUVL C 249, 14.10.2006, s. 10.

([10]) Ks. alaviitteet 1 ja 7.

2 YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS KYSEISISTÄ TOIMENPITEISTÄ

(9) Toimenpiteet koskevat alumiinioksidin valmistuksessa käytettävien teollisuuden raskaiden polttoöljyjen täyttä vapauttamista valmisteverosta. Ranskaa koskevan vapautuksen saaja on Alcan, Irlantia koskevan vapautuksen saaja on Aughinish ja Italiaa koskevan vapautuksen saaja on Eurallumina ([11]).

(10) Irlantia koskeva vapautus sisältyy Irlannin vuoden 1999 rahoituslain 100(1)(e) § :ään, jossa vapautus kivennäisöljyverosta myönnetään alumiinioksidin valmistuksessa tai valmistuksen yhteydessä käytettävälle polttoöljylle taikka alumiinioksidin valmistuslaitoksen huoltoon käytettävälle polttoöljylle. Rahoituslain perusteluissa selitetään, että 100 §:ssä säädetään vapautus kivennäisöljyverosta silloin, kun öljyä käytetään erityistarkoituksiin tai erityistilanteissa. Tähän kuuluu öljyn käyttö muuhun kuin moottori- tai lämmityspolttoaineeksi, vienti, polttoöljyn käyttö alumiinioksidin valmistuksessa, merenkulussa käytettävä öljy, lentoliikenteessä käytettävä raskas polttoöljy ja uudelleen käytettävä öljy. Alumiinioksidin valmistuksessa käytettävien kivennäisöljyjen verovapautus on ollut voimassa Irlannissa vuodesta 1983. Säädös, jonka mukaisesti verovapautus alun perin myönnettiin, kumottiin vuonna 1999, mutta vapautus säilyi voimassa vuoden 1999 rahoituslain nojalla.

(11) Italiaa koskevaa vapautusta valmisteverosta sovelletaan kaikkiin yrityksiin, jotka käyttävät kivennäisöljyjä alumiinioksidin valmistuksessa valmisteveroja koskevan kodifikaation taulukossa A olevassa 14 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä. Verovapautus otettiin käyttöön 12 päivänä marraskuuta 1990 annetulla lailla nro 331, jolla pantiin täytäntöön 15 päivänä syyskuuta 1990 annetun asetuksen (Decreto Legge) nro 261 8(5) § . Kyseinen teksti on sisällytetty myöhemmin laadittuihin asiaa koskeviin lakiteksteihin mukaan lukien kansallisia toimenpiteitä koskevat säädökset direktiivin 92/81/ETY saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja myöhemmin laadittu valmisteveroja koskeva kodifikaatio.

(12) Ranskaa koskevan vapautuksen oikeusperusta on vuoden 1997 korjaava rahoituslaki ("Loi de finances rectificative pour 1997"). Kyseisen lain 6 §:ssä säädetään, että tullikoodeksin 265 artiklan 1 kohdassa olevan taulukon B 28 a kohtaan sisältyvän rikkipitoisuudeltaan alle 2 prosenttia olevan raskaan polttoöljyn toimitukset voidaan vapauttaa sisäisestä polttoaineiden kulutusverosta silloin, kun niitä on tarkoitus käyttää polttoaineena alumiinioksidin valmistuksessa. Tullikoodeksin 265 a artiklaa sovelletaan tuotteisiin, jotka on tarkoitettu muuhun käyttöön kuin moottori- tai lämmityspolttoaineeksi, mutta kyseisessä artiklassa ei esimerkiksi ole samanlaisia säädöksiä kivennäisöljyjen käytöstä muilla teollisuudenaloilla.

(13) Päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 16–23 kappaleessa kuvataan yksityiskohtaisemmin asianomaisia toimenpiteitä ja tuensaajia. Asianomaiset jäsenvaltiot eivät ole ilmoittaneet, jatkavatko ne vapautuksen soveltamista vuoden 2006 jälkeen. Ne eivät myöskään ole ilmoittaneet komissiolle mistään sellaisista sovellettavan lainsäädännön muutoksista, jotka voisivat vaikuttaa komission arvioon. Tällaisia muutoksia ovat erityisesti direktiivin 2003/96 saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä johtuvat muutokset.

([11]) Ks. www.alcan.com, www.glencore.com ja www.eurallumina.com.

(14) Asianmukaiset verokannat ovat muuttuneet menettelyn aloittamisen jälkeen. Liikekäyttöön tarkoitettuun raskaaseen polttoöljyyn sovellettava valmisteverokanta oli heinäkuun 1 päivänä 2006 Ranskassa 18,50 euroa ja Irlannissa 15,00 euroa. Saman päivän verokanta Italiassa oli 63,75 euroa tonnilta raskasta polttoöljyä, jonka rikkipitoisuus on yli 1 prosentti ja 31,39 euroa tonnilta raskasta polttoöljyä, jonka rikkipitoisuus on alle 1 prosentti.

3 PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISEN MENETTELYN ALOITTAMISEN JA SEN LAAJENTAMISEN SYYT

(15) Perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta lokakuun 30 päivänä 2001 tehdyissä päätöksissään komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, oliko tuki alueellista tukea koskevien yhteisön suuntaviivojen ([12]) ja erityisesti niihin sisältyvien toimintatukea koskevien sääntöjen mukaista. Komissio esitti myös epäilyksensä siitä, olivatko tuet valtiontuesta ympäristönsuojelulle vuonna 1994 ([13]) ja vuonna 2001 ([14]) annettujen yhteisön suuntaviivojen, jäljempänä 'ympäristönsuojelutuen suuntaviivat', mukaisia.

(16) Päätöksessä 2006/323/EY komissio esitti samanlaisia epäilyksiä 1 tammikuuta 2004 alkaneen ajanjakson osalta. Koska jäsenvaltioilla ja asianomaisilla osapuolilla ei ole ollut tilaisuutta esittää huomautuksiaan direktiivistä 2003/96/EY johtuvasta oikeudellisesta tilanteesta, komissio katsoo aiheelliseksi laajentaa muodollista tutkintamenettelyä.

4 RANSKAN, IRLANNIN, ITALIAN JA KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET

(17) Jäsenvaltiot ja tuensaajat esittävät pääosin jo aiemmin esittämänsä huomautukset, joiden tiivistelmä on päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 26–56 kappaleessa. Joitakin huomautuksia esitetään yksityiskohtaisemmin. Lisäksi on esitetty seuraavat huomautukset.

(18) Toimenpiteet eivät ole valtiontukea ja tämä vahvistetaan direktiivissä 2003/96/EY. Ne ovat kyseisten maiden verojärjestelmien luonteen ja rakenteen mukaisia. Jos kyseessä kuitenkin olisi valtiontuki, direktiivin 2003/96/EY mukaisesti tuki sallittaisiin ainakin 31 päivään joulukuuta 2006 päättyvän ajanjakson osalta. Joka tapauksessa kyseinen direktiivi antoi tuensaajille perustellun luottamuksen. Tuen takaisin perinnän vaatiminen rikkoo myös oikeusvarmuuden sekä asianmukaisen hallinnon periaatetta, kun otetaan huomioon komission ehdotuksiin perustuvissa neuvoston päätöksissä olevat ristiriitaisuudet, tutkimuksen viivästymisen ja tavan, jolla komissio on toteuttanut tutkimuksen. Tuensaajat ovat tehneet pitkäaikaisia pääomasijoituksia luottaen neuvoston päätöksiin ja direktiiviin. Komissio ei sen vuoksi voi antaa säädöstä, joka on selvästi sen pitkäaikaisen käytännön vastainen.

(19) Direktiivin 2003/96/EY sääntöjä sovelletaan ensisijaisina valtiontukisääntöihin verrattuna. Komissio voi asettaa kyseenalaiseksi toimenpiteiden voimassaoloajan ainoastaan direktiivin 2003/96/EY 18 artiklan 1 kohdan mutta ei valtiontukisääntöjen nojalla. Valtiontukisääntöjen soveltaminen rikkoisi "tehokkaan vaikutuksen" periaatetta.

(20) Irlanti ja Aughinish väittävät, että Irlannin toimenpide on voimassa olevaa tukea ja että komissio tulkitsee väärin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([15]) 15 artiklaa: 10 vuoden vanhentumisajan päätyttyä komission 17 päivänä heinäkuuta 2000 päivätty kirje ei ole voinut keskeyttää vanhentumisaikaa ja toimenpide muodostaa voimassa olevan tuen myös 17 päivän heinäkuuta 1990 jälkeisen ajanjakson osalta. Ne väittävät myös, että komission arvio Aughinishin ja Irlannin viranomaisten vuonna 1970 tekemien sopimusten luonteesta on väärä: sitoumukset tehtiin ennen Irlannin liittymistä Euroopan yhteisöön.

(21) Italian mukaan toimenpide liittyy läheisesti alumiinioksidin tuotantoon liittyvien ympäristötavoitteiden toteuttamiseen. Aughinish väittää, että verovapautus on ainakin ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen hengen mukainen ja että *huolimatta siitä, että yritys ei maksa merkittävää osaa verosta, sille on annettu riittävän paljon kannustimia ympäristönsuojelun parantamiseksi.*

(22) Irlanti väittää, että vaihtoehtoisia toimenpiteitä olisi voitu panna täytäntöön 1 päivästä tammikuuta 2004, jos olisi tiedetty, että vapautus todettaisiin yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. Irlanti viittaa mahdollisuuteen laajentaa vapautus koskemaan kahteen eri tarkoitukseen käytettävää raskasta polttoöljyä tai laajemmin yleensä kaksoiskäyttöön tarkoitettuja energiatuotteita. Tällä tavoin vapautus olisi voitu Irlannin mukaan muuttaa yleiseksi toimenpiteeksi tai hyväksytyksi valtiontueksi esimerkiksi ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen nojalla. Kyseiset mahdollisuudet huomioon ottaen verojen jälkiperintä olisi kohtuutonta. Irlanti korostaa lisäksi, että Aughinish teki useita investointeja luottaen siihen, että vapautus jatkuisi ainakin joulukuuhun 2006 saakka.

(23) Komission olisi hyväksyttävä tuki alumiinioksidimarkkinoiden ja niiden kilpailurakenteen vaikutuskeskeisen taloudellisen arvioinnin perusteella. Komission olisi otettava valtiontukea arvioidessaan huomioon kilpailukyvyn ulkoiset näkökohdat kuten valtiontukea koskevassa toimintasuunnitelmassa ehdotetaan. Markkinoita koskevat yksityiskohtaiset tiedot on annettu.

(24) Komission olisi keskeytettävä muodollinen tutkintamenettely siihen saakka, kun yhteisöjen tuomioistuin on määritellyt ne kysymykset, jotka ovat päätöstä 2006/323/EY koskevan oikeuskäsittelyn aiheena. Aughinish katsoo

([12]) EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.
([13]) EYVL C 72, 10.3.1994, s. 3.
([14]) EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.
([15]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1791/2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 1).

lisäksi, että komission ei ole soveliasta tehdä päätöstä perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn laajentamisesta lisäämällä johdanto-osan kappale päätökseen 2006/323/EY. Komission olisi pitänyt tehdä asiasta erillinen päätös.

(25) EAA ei esittänyt muita huomautuksia aiemmin esitettyjen huomautusten lisäksi, jotka esitetään tiivistettyinä päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 50 kappaleessa.

(26) Jäsenvaltioiden ja tuensaajien huomautukset ovat suurelta osin samoja kuin niiden yhteisöjen tuomioistuimelle esittämät valitukset meneillään olevassa päätöstä 2006/323/EY koskevassa oikeuskäsittelyssä ([16]).

5 ARVIOINTI

5.1 Osapuolten esittämät menettelyä koskevat kysymykset

(27) Osapuolten mielestä komission olisi keskeytettävä muodollinen tutkintamenettely siihen saakka, kun yhteisöjen tuomioistuin on määritellyt ne kysymykset, jotka ovat päätöstä 2006/323/EY koskevan oikeuskäsittelyn aiheena ([17]). Kyseinen päätös koskee 31 päivänä joulukuuta 2003 päättynyttä ajanjaksoa, kun taas tämä päätös koskee 1 päivästä tammikuuta 2004 alkanutta ajanjaksoa. Lisäksi tämä päätös on voimassa siihen saakka, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa sen. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon sen, että valtiontuki vääristää kilpailua jatkuvasti, komissio ei katso perustelluksi keskeyttää menettelyn loppuun saattamista.

(28) Komissio ei tehnyt päätöstä laajentaa perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä pelkästään viittaamalla kyseiseen johdanto-osan kappaleessa. Päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan päätelmissä menettelyn laajentamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen tutkintamenettelyn aloittamispäätös tehdään jäsenvaltiolle lähetettävällä kirjeellä eikä normatiivinen päätös artiklaosineen ja numeroituine artikloineen ole sen vuoksi tarpeen. Lisäksi päätöstä 2006/323/EY koskevasta oikeuskäsittelystä ja menettelyn laajentamista koskevista huomautuksista käy selväksi, että asianomaiset osapuolet olivat täysin tietoisia kyseisen päätöksen sisällön kaikista näkökohdista.

5.2 Valtiontuen olemassaolo 1 päivästä tammikuuta 2004

(29) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

([16]) Ks. alaviite 7.

([17]) Ks. alaviite 7.

(30) On selvää, että vapautukset rahoitetaan valtion varoista, koska valtio luopuu tietystä määrästä varoja, jotka se muutoin keräisi.

(31) Kuten päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 60, 61 ja 62 kappaleessa on esitetty, toimenpiteet antavat etua tuensaajille ja niiden voidaan olettaa vaikuttavan yhteisön sisäiseen kauppaan sekä vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua. Valmisteverosta myönnetyt vapautukset vähentävät yhden tärkeän tuotantopanoksen kustannuksia ja antavat siten etua tuensaajille, jotka asetetaan edullisempaan taloudelliseen asemaan kuin kivennäisöljyjä muilla teollisuudenaloilla tai alueilla käyttävät muut yritykset. Tähän arviointiin ei vaikuta se, että alumiinioksiditeollisuuden kilpailijat muissa jäsenvaltioissa eivät ehkä maksa samantyyppisiä veroja lainkaan tai että tuensaajat ovat investoineet toimiin, joilla niiden tuotannon ympäristövaikutuksia vähennetään.

(32) Toimenpiteet antavat etua *tietyille* yrityksille, sillä niitä sovelletaan ainoastaan yrityksiin, jotka käyttävät raskasta polttoöljyä alumiinioksidin tuotannossa. Käytännössä kussakin jäsenvaltiossa on ainoastaan yksi yritys, joka hyötyy verovapautuksesta. Aughinish Shannonin alueella, Eurallumina Sardiniassa ja Alcan Gardannessa. Johdanto-osan 33–40 kappaleessa esitetyistä syistä vapautuksia ei voida perustella asianomaisten verojärjestelmien luonteella ja yleisellä rakenteella.

(33) Energian kaksoiskäyttö ja käyttö muuna kuin polttoaineena sekä mineralogiset prosessit eivät kuulu direktiivin 2003/96/EY soveltamisalaan. Jäsenvaltiot ovat voineet päättää 1 päivästä tammikuuta 2004, verottavatko ne tällaisia käyttötarkoituksia. Tällaista energian käyttöä koskeva verovapautus *voi* olla yleinen toimenpide, joka ei ole valtiontukea, jos se on kansallisen verojärjestelmän luonteen ja rakenteen mukainen. Direktiivin 2003/96/EY johdanto-osan 22 kappaleessa todetaan, että *”yhteisön kehyksen olisi koskettava energiatuotteita pääasiassa silloin, kun niitä käytetään lämmitys- tai moottoripolttoaineina. Verotusjärjestelmän luonteen ja johdonmukaisuuden vuoksi energiatuotteiden käyttö kaksikäyttötuotteina ja käyttö muuhun kuin polttoaineeksi sekä mineralogiset prosessit on siten jätettävä yhteisön kehyksen soveltamisalan ulkopuolelle”*.

(34) Lisäksi kun direktiivi 2003/96/EY annettiin, neuvosto ja komissio julistivat yhdessä ([18]), että *”yhteisön kehyksen olisi koskettava energiatuotteita pääasiassa silloin, kun niitä käytetään lämmitys- tai moottoripolttoaineina. Verotusjärjestelmän luonteen ja johdonmukaisuuden vuoksi voidaan harkita, että energiatuotteiden käyttö kaksoiskäyttötuotteina ja käyttö muuhun kuin polttoaineeksi sekä mineralogiset prosessit jätetään yhteisön kehyksen soveltamisalan ulkopuolelle. Jäsenvaltiot voivat sen*

([18]) Lisäys ehdotukseen pöytäkirjaksi, 14140/03, 24.11.2003, Ks. http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st14/st14140-ad01.en03.pdf

jälkeen toteuttaa toimenpiteitä näiden käyttötarkoitusten verottamiseksi tai verottamatta jättämiseksi tai verottaa kutakin käyttötarkoitusta kokonaisuudessaan tai osittain. Vastaavilla tavoilla käytettävää sähköä olisi käsiteltävä samalla tavalla. Nämä yleiseen järjestelmään tehtävät poikkeukset tai eriyttäminen järjestelmän sisällä, jotka ovat perusteltuja verotusjärjestelmän luonteen tai yleisen järjestelyn vuoksi, eivät koske valtiontukia."

(35) Neuvosto totesi lisäksi, että *"se ymmärtää tämän direktiivin antamisesta syntyvän oikeudellisen tilanteen suhteessa perustamissopimuksen valtiontukia koskeviin määräyksiin samalla tavalla kuin komissio esitti sen verotustyöryhmän kokouksessa 14.11.2002"*. Komission sisäisessä valmisteluasiakirjassa, josta keskusteltiin kyseisessä kokouksessa ([19]), komissio selitti yleisten toimenpiteiden käsitettä. Se huomautti, että tilannetta kussakin jäsenvaltiossa on analysoitava yleisen valmisteverojärjestelmän soveltamiseksi kansallisella tasolla, ja totesi myös, että *luonnos energiaverotuksesta annettavaksi direktiiviksi sisältää useita vaihtoehtoja, minkä vuoksi on mahdotonta etukäteen määritellä, tulkitaanko tapa, jolla jäsenvaltiot panevat ne täytäntöön, 87 artiklassa tarkoitetuksi valtiontueksi.* Direktiivin 2003/96/EY johdanto-osan 32 kappaleessa ja 26 artiklan 2 kohdassa muistutetaankin jäsenvaltioita perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa määrätystä velvollisuudesta ilmoittaa valtiontuesta.

(36) Tässä käsiteltävänä olevassa tapauksessa eivät Ranska, Irlanti, Italia eivätkä mitkään tuensaajat ole osoittaneet, että vapautukset ovat kansallisten järjestelmien luonteen ja rakenteen mukaisia. Mikään niistä ei ole esimerkiksi selittänyt, onko energiatuotteiden kaksoiskäyttö muissa tuotantoprosesseissa vapautettu verosta, ja jos ei niin ole, mitkä ovat syyt siihen. Ne eivät ole myöskään selittäneet, millaisia vapautukset ovat verrattuina kansallisiin veroihin, joita kannetaan pääasiassa kemialliseen pelkistykseen ja elektrolyyttisiin ja metallurgisiin prosesseihin käytettävästä sähköstä sekä mineralogisiin prosesseihin käytettävästä energiasta, jotka ovat muita direktiivin 2003/96/EY soveltamisalan ulkopuolelle kyseisen direktiivin 2 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti jääviä energiankäyttötarkoituksia.

(37) Italian mukaan mikään muu teollisuuden toimija ei olisi samaa etua pyytäessään törmännyt mihinkään esteisiin asianomaisille markkinoille pääsyssään. Ei ole kuitenkaan selvää, mitä tällä tarkoitetaan vai tarkoittaako tämä sitä, että sama etu voitaisiin myös myöntää muille teollisuudenaloille kuin alumiinioksiditeollisuudelle. Joka tapauksessa etua ei myönnettäisi automaattisesti kuten alumiinioksidin osalta tehtiin. Verovapautuksen perustelujen osalta Italia viittasi 7 päivänä joulukuuta 2000 päivätyssä kirjeessään saaren [Sardinian] tunnustamiseen erittäin epäsuotuisaksi alueeksi ja mahdollisiin kielteisiin vaikutuksiin työllisyydelle ("riconoscimento dell'isola [Sardegna] quale area fortemente disagiata, ed i possibili effetti negativi sull'occupazione".)

([19]) Komission sisäinen valmisteluasiakirja valtiontukinäkökohdista energiaverotuksesta annettavassa neuvoston direktiiviehdotuksessa, SEC (2002) 1142, 24.10.2002. Sama teksti oli Ecofin-neuvostolle annetussa kertomuksessa ja neuvoston päätelmissä (Coreper/Ecofin-neuvostolle annettu puheenjohtajavaltion muistio, 13.12.2001, 14640/01, FISC 255, 30.11.2001). Ks. myös 7 päivänä marraskuuta 2005 tehdyn päätöksen johdanto-osan 63 kappale.

(38) Irlantia koskevan vapautuksen osalta voidaan todeta, että vuoden 1999 rahoituslain 100 § :ssä säädetään tietyistä muista erityisvapautuksista, mutta alumiinioksidin tuotantoa koskevan vapautuksen ei sillä perusteella katsota kuuluvan verojärjestelmän rakenteen piiriin. Se kuitenkin osoittaa, että alumiinioksidia koskeva vapautus on erityisvapautus muiden erityisvapautusten rinnalla, mikä myös vahvistetaan lain johdanto-osassa ([20]). Lisäksi Irlannin lain mukaan uusia verovapautuksia ei myönnetä, jos energian kaksoiskäyttö koskee muita tuotantoprosesseja. Irlannin tilanteen osalta Aughinish *ei usko, että on olemassa muita teollisuudenaloja [jotka saavat valmisteveroalennuksia kuten alumiinioksiditeollisuus]* ja *se ei myöskään ole tietoinen syrjintäväitteistä*. Tämä pikemminkin vahvistaa toimenpiteen valikoivan luonteen.

(39) Ranskan viranomaiset toteavat 7 päivänä elokuuta 1998 päivätyssä kirjeessään, että he pyysivät poikkeusta direktiivistä 92/81 perustaakseen valmisteverojärjestelmän, joka ei rankaise *alaa* ("pour pouvoir instaurer un regime d'accise non pénalisant *pour le secteur*") (kursiivi lisätty). Vapautus rajattaisiin olemaan voimassa siihen saakka, kun kilpailuolosuhteet Péchineyn, joka on nyt Alcanin määräysvallassa, ja muiden yhteisön tuottajien välillä olisivat palautuneet. Tullikoodeksin 265 a artiklaan ei sisälly samanlaisia säännöksiä energian käytöstä muilla aloilla.

(40) Jäsenvaltiot ja tuensaajat eivät itse asiassa pystyneet osoittamaan verojärjestelmiensä yleistä johdonmukaisuutta. Komission käytettävissä olevien tietojen mukaan on selvää, että tuen myöntämisen perusteena ovat pikemminkin asianomaisten alueiden alumiinioksidin tuotanto-olosuhteet. Tämä ei ole kansallisten verojärjestelmien luonteen ja rakenteen mukaista. Sen vuoksi komissio päättelee, että vapautukset ovat erittäin rajallisia, ne myönnetään yhden tietyn tuotteen tuotannolle ja siten ainoastaan tietyille yrityksille eikä niille ole kansallisten verojärjestelmien johdonmukaisuuteen liittyviä perusteita.

(41) Täten voidaan päätellä, että kyseessä olevat vapautukset ovat valtiontukea.

5.3 **Uusi tuki, ei voimassa oleva tuki**

(42) Kuten päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 65–70 kappaleessa selitettiin 1 päivästä tammikuuta 2004 myönnetty tuki ei ole asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan b kohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea.

(43) Irlannin ja Aughinishin väite, jonka mukaan vapautukset ovat liittymistä valmistelevaa tukea, on ristiriidassa toukokuussa 1983 päivätyn kirjeen kanssa, jolla Irlanti hyväksyi sen, että tuesta oli ilmoitettava perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Lisäksi vapautusta

([20]) Ks. johdanto-osan 10 kappale.

koskeva sitoumus ei ole sama kuin liittymistä valmistelevan tuen myöntäminen. Asianomaista lainsäädäntöä muutettiin lisäksi perusteellisesti liittymisen jälkeen.

(44) Kuten päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 70 kappaleessa selitettiin, Irlannin 17 päivään heinäkuuta 1990 saakka myöntämä tuki on voimassa olevaa tukea asetuksen (EY) N:o 659/1999 15 artiklassa säädetyn vanhentumisajan perusteella. 10-vuotisen vanhentumisajan päättyminen ei tarkoita sitä, että kaikki kyseisen ajanjakson jälkeen myönnetty tuki olisi voimassa olevaa tukea. Aughinishille ei myönnetty vuonna 1983 kaikkea tukea yhdellä kertaa. Irlannin säätämä säädös vapautuksen myöntämiseksi on yleisemmin ilmaistuna alumiinioksidin valmistusta koskeva verovapautus, joten lainsäädännön mukaisesti vapautusta voidaan soveltaa myös kaikkiin muihin Irlannissa tuotantonsa aloittaneisiin alumiinioksidin tuottajiin. Lisäksi Aughinishiä koskevaa vapautusta ei ollut määritetty säädöksen antamisen aikaan eikä vapautuksen arvoa ole voitu arvioida. Säädöksessä ei myöskään määritetty sen valmisteveron kehitystä, josta Aughinish vapautettiin, eikä vapautuksen kestoa. Vapautus kuuluu sen vuoksi asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan d kohdassa annetun tukiohjelmaa koskevan määritelmän piiriin, jonka mukaan tukiohjelmalla tarkoitetaan ”säädöstä tai päätöstä, jonka perusteella yksittäisiä tukia voidaan myöntää yrityksille, jotka määritellään säädöksessä tai päätöksessä yleisesti ja käsitteellisesti ilman, että edellytetään muita täytäntöönpanotoimenpiteitä”. Tuki koostuu tämän vuoksi useista eristä, jotka myönnettiin aina, kun Aughinish suoritti tullimenettelyn, joka vapautuksen puuttuessa olisi aiheuttanut sille velvollisuuden maksaa valmisteveron. Heinäkuun 17 päivästä 1990 myönnetty tuki ei näin ollen ole voimassa olevaa tukea asetuksen (EY) N:o 659/1999 15 artiklan nojalla.

5.4 Tammikuun 1 päivästä 2004 myönnetyn tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille

5.4.1 *Soveltuvuus ympäristönsuojelutukea koskevien sääntöjen nojalla*

(45) Komissio on tutkinut, muodostaako Ranskan, Irlannin ja Italian 1 päivästä tammikuuta 2004 myöntämä tuki poikkeuksen perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohtaan sisältyvästä valtiontukia koskevasta kiellosta. Tuki koostuu energiaveron vapautuksesta. Energiaveron tyyppisten verojen kantamisen tarkoituksena on verorahojen saamisen lisäksi energiankulutuksen vähentäminen ja sitä kautta ympäristön suojeleminen. Vuoden 2001 ympäristönsuojelutuen suuntaviivat sisältävät ympäristöveron vapautuksia koskevia sääntöjä. Tasapuolisen kohtelun, avoimuuden ja oikeusvarmuuden vuoksi kyseiset säännöt sitovat komissiota.

(46) Tammikuun 1 päivästä 2004 alkaneen ajanjakson osalta ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen E.3.2 jakson 47–52 kohdassa vahvistetaan veronhuojennuksina tai verovapautuksina myönnettävään toimintatukeen sovellettavat säännöt. Kuten päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 73 ja 74 kappaleessa selitetään, kivennäisöljyjen valmisteveroja voidaan pitää ympäristöveroina, niitä on pidettävä voimassa olevana tukena suuntaviivojen 51.2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä, niillä on selkeästi 51.2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu myönteinen vaikutus ympäristönsuojeluun ja niitä voidaan tarkastella ikään kuin niistä olisi päätetty valmisteveron käyttöönoton yhteydessä. Tämän vuoksi suuntaviivojen 51.2 kohdan mukaisesti voidaan soveltaa suuntaviivojen 51.1 kohdan määräyksiä.

(47) Suuntaviivojen 51.1 kohdan mukaisesti verovapautukset voidaan sallia 10 vuoden ajanjaksolle. Kyseisen ajanjakson päättymisen jälkeen, ja ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen 23 kohdan mukaisesti, jäsenvaltiot voivat ilmoittaa komissiolle toimenpiteiden jatkamisesta. Komissio voi omaksua arvioinnissaan saman lähestymistavan kuin kyseisessä kohdassa ottaen samalla huomioon veroista johtuvat ympäristölle myönteiset vaikutukset. Irlantia ja Italiaa koskevia vapautuksia on myönnetty vuodesta 1993 ja Ranskaa koskevia vapautuksia on myönnetty vuodesta 1997, mikä tarkoittaa sitä, että toimenpiteet ovat olleet voimassa yli 10 vuotta.

(48) Jäsenvaltiot eivät ole vahvistaneet tai kieltäneet vapautusten jatkamista 31 päivän joulukuuta 2006 jälkeen. Jäsenvaltiot eivät ole ilmoittaneet voimassa oleville vapautuksille muuta määräaikaa kuin 31 päivä joulukuuta 2006, mikä yhteisön verolainsäädännön mukaan ei ole sitova, sillä vapautukset eivät kuulu direktiivin 2003/96/EY soveltamisalaan. Jäsenvaltiot eivät myöskään ilmoittaneet kyseessä olevan toimenpiteen jatkamisesta ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen mukaisesti. Asianomaisten jäsenvaltioiden verolainsäädännössä ei myöskään näytä olevan säännöksiä määräajoista. Komissio katsoo, että tässä tapauksessa suuntaviivojen 23 kohdassa tarkoitetut olosuhteet ovat yhä voimassa. Sen vuoksi komissio voi suuntaviivojen 51.1 kohdan mukaisesti sallia lisätuen, mutta ainoastaan sillä ehdolla, että siihen sovelletaan enintään 10 vuoden määräaikaa.

(49) Kuten päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 75 kappaleessa esitettiin, ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen 51.1 kohdan a alakohdan soveltamiselle asetetut edellytykset eivät täyty ja tapaukseen voidaan soveltaa ainoastaan 51.1 kohdan b alakohdan määräyksiä.

(50) Kaksoiskäyttötuotteina ja muuhun tarkoitukseen kuin polttoaineina käytettyjen kivennäisöljyjen verottaminen sekä mineralogiset prosessit ovat 1 päivästä tammikuuta 2004 yhdenmukaistettujen yhteisön toimenpiteiden soveltamisalan ulkopuolella. Sen vuoksi vapautukset koskevat kyseisestä päivämäärästä lähtien ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen 51.1 kohdan b alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettuja yhteisön veron puuttuessa kannettuja kansallisia veroja. Tämän määräyksen mukaan yrityksen, joka hyötyy vapautuksesta, on maksettava vähintään merkittävä osa kansallisesta verosta. Tarkoituksena on kannustaa yritystä parantamaan ympäristönsuojeluun vaikuttavaa toimintaansa. Tämä perustuu suuntaviivojen 51.1 kohdan b alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan sanamuotoon, jossa sallitaan huojennus yhdenmukaistetusta yhteisön verosta, jos yrityksen maksaman veron määrä on yhteisön vähimmäisverokantaa korkeampi, ”*jotta yrityksiä kannustettaisiin parantamaan ympäristönsuojelua*”. Tämä koskee myös tilanteita, joissa kansallinen vero on huomattavasti korkeampi kuin vastaavat verot (joissakin)

muissa jäsenvaltioissa, kuten esimerkiksi Italian tapauksessa. Komission käytännön mukaisesti ([21]) on käynyt selväksi, että yleensä ottaen 20:ta prosenttia kansallisesta verosta tai yhteisön vähimmäisverokantaa (15 euroa tonnilta), jota sovelletaan muihin direktiivin 2003/96/EY soveltamisalaan kuuluviin energiankäyttötarkoituksiin, voidaan pitää merkittävänä osana, vaikka yhteisön vähimmäisverokantaa ei sovelleta kyseessä olevaan energiankäyttöön. Sen vuoksi komissio katsoo, että ainoastaan vapautusta, joka on yli 20 prosenttia kansallisesta verosta tai joka on yli 15 euroa tonnilta, sen mukaan kumpi näistä on alempi, voidaan pitää soveltuvana yhteismarkkinoille. 20 prosenttia alittavalta määrältä tai 15 euroa tonnilta alittavalta määrältä myönnetty vapautus on siten yhteismarkkinoille soveltumatonta tukea.

5.4.2 *Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla*

(51) Päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 78–81 ja 82–86 kappaleessa esitetyistä syistä johtuen tukea ei voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla eikä siihen voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia.

(52) Arvioinnin perustaminen ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen E.3.2 jaksoon on tarkoituksenmukaista, sillä kyseisessä jaksossa esitetyissä säännöissä otetaan huomioon taloudelliset tekijät, erityisesti kansainvälisen kilpailukyvyn menettämisen riski verotuksen yhdenmukaistamisen puutteen vuoksi. Siinä sallitaan jopa täydet verovapautukset tietyille yrityksille edellyttäen, että ne sopivat asianomaisen jäsenvaltion kanssa parantavansa ympäristönsuojeluun vaikuttavaa toimintaansa. Kyseessä olevissa tapauksissa ei kuitenkaan ole tehty mitään sopimuksia ja sen vuoksi ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen 51.1 kohdan a alakohdan mukainen täysi verovapautus ei ole perusteltu. Komissiolle annetut alumiinioksidimarkkinoita koskevat tiedot vahvistavat kuitenkin, että suurin osa tuesta voidaan hyväksyä ja kuten edellä esitettiin tukea voidaan perustella ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen 51.1 kohdan b alakohdan mukaisesti, sillä verojen kannolla on myönteisiä vaikutuksia ympäristönsuojeluun. Lupa annetaan kuitenkin vain, jos tuensaajat maksavat enemmän kuin yhteisön vähimmäisverokannan tai merkittävän osan kansallisesta verosta. Tätä pidetään välttämättömänä yritysten kannustamiseksi parantamaan ympäristönsuojeluun vaikuttavia toimiaan. Komission muissa tiedonannoissa olevia säännöksiä ei voida soveltaa siihen osaan tukea, joka ei ole yhteismarkkinoille sopivaa ympäristönsuojeluun myönnettävää tukea koskevien suuntaviivojen nojalla.

([21]) Ks. esim. asiassa C42/2003 30 päivänä kesäkuuta 2004 tehty komission päätös (EUVL L 165, 25.6.2005, s. 21), asiassa N449/01 13 päivänä helmikuuta 2002 tehty päätös (EYVL C 137, 8.6.2002, s. 24), asiassa N74/A/2002 11 päivänä joulukuuta 2002 tehty päätös (EUVL C 104, 30.4.2003, s. 9) ja asioissa NN3A/2001 ja NN4A/2001 11 päivänä joulukuuta 2001 tehty päätös (EUVL C 104, 30.4.2003, s. 10). Nämä tapaukset ovat erityisen merkityksellisiä, koska myös ne koskivat myös energiaverosta myönnettyjä verovapautuksia. Toisaalta viitteen siitä, mitä tasoa komissio voi pitää liian alhaisena, antaa Tanskassa myönnettyä jätevesimaksun osittaista palautusta koskevassa asiassa NN30/A-C/2001 3 päivänä huhtikuuta 2002 tehty komission päätös (EYVL C 292, 27.11.2002, s. 6).

(53) Koska tukea ei voida katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi minkään muiden syiden perusteella, ainoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi katsottavissa oleva tuki on se osa tuesta, joka on ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen mukaista johdanto-osan 50 kappaleessa on määritellyllä tavalla.

6 YHTEISMARKKINOILLE SOVELTUMATTOMAN TUEN TAKAISINPERINTÄ

(54) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdan mukaan komission on päätettävä sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta.

(55) Päätöksen 2006/323/EY johdanto-osan 95–100 kappaleessa selitetään, miksi perustellun luottamuksen ja oikeusvarmuuden periaatteet tai muu yhteisön lainsäädännön yleinen periaate estävät 2 päivään helmikuuta 2002 saakka myönnetyn sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinperinnän tuensaajilta. Päätöksen johdanto-osan 101 ja 102 kappaleessa kuitenkin selitetään, miksi kyseiset periaatteet eivät estä 3 päivän helmikuuta 2002 ja 31 päivän joulukuuta 2003 välisenä ajanjaksona myönnetyn sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinperintää. Edellä mainituissa johdanto-osan kappaleissa esitetyt seikat ovat myös sovellettavissa 1 päivästä tammikuuta 2004 myönnettyyn tukeen.

(56) Lisäksi direktiivin 2003/96/EY valmistelu ja hyväksyminen ei ole voinut luoda tuensaajille perusteltua luottamusta eikä oikeusvarmuuden periaate estä takaisinperintää. Direktiivin johdanto-osan 32 kappaleessa viitataan perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa jäsenvaltioille määrättyyn velvollisuuteen ilmoittaa valtiontuesta ja siinä säädetään selvästi, että kyseinen direktiivi ”ei rajoita perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti myöhemmin toteutettavien valtiontukia koskevien menettelyjen soveltamista”. Kyseisessä johdanto-osan kappaleessa olevaa viittausta *myöhemmin* toteutettaviin valtiontukia koskeviin menettelyihin ei voida pitää sellaisen tuen hyväksymisenä, jota koskeva menettely oli jo aloitettu, kun direktiivi hyväksyttiin. Itse asiassa sama teksti oli jo päätöksen 2001/224/EY (jolla jatkettiin poikkeuksia vuoden 2006 loppuun) johdanto-osan 6 kappaleessa. Kyseisen päätösehdotuksen ([22]) perusteluissa mainitaan, että komissio ehdottaa, että *”jatketaan kahdella vuodella (...) poikkeuksen soveltamisaikaa, joita on tarkasteltava perusteellisesti ottaen erityisesti huomioon valtiontukisäännöt (…). Tämä päätös ei kuitenkaan poista jäsenvaltioille perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisesti annettavista valtiontuista. Tällaiset ilmoitukset tutkitaan perustamissopimuksen 87 artiklan määräysten mukaisesti”*. Komissio oli jo kesällä 2000 pyytänyt jäsenvaltioita ilmoittamaan kyseessä olevista toimenpiteistä.

([22]) KOM(2000) 678.

(57) Direktiivin 2003/96/EY johdanto-osan 22 kappaleessa mainitaan, että *"yhteisön kehyksen olisi koskettava energiatuotteita pääasiassa silloin, kun niitä käytetään lämmitys- tai moottoripolttoaineina. Verotusjärjestelmän luonteen ja johdonmukaisuuden vuoksi energiatuotteiden käyttö kaksikäyttötuotteina ja käyttö muuhun kuin polttoaineeksi sekä mineralogiset prosessit on siten jätettävä yhteisön kehyksen soveltamisalan ulkopuolelle. […]"* Vaikka kyseisessä johdanto-osan kappaleessa ei viitata perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan, sen ei voida katsoa rajoittavan perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa vahvistettua valtiontuen käsitettä. Komissio selitti yleisten toimenpiteiden käsitettä komission sisäisessä valmisteluasiakirjassa, jonka mukaan *tilannetta kussakin jäsenvaltiossa on analysoitava yleisen valmisteverojärjestelmän soveltamiseksi kansallisella tasolla* ([23]). Asiakirjaa käsiteltiin neuvoston työryhmän kokouksessa 14 päivänä marraskuuta 2002. Asiakirjassa selvitetään edelleen, millä edellytyksillä verotuet voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuviksi. Direktiivi 2003/96/EY hyväksyttiin 27 päivänä lokakuuta 2003 pidetyssä neuvoston kokouksessa, jonka pöytäkirjassa viitataan nimenomaisesti neuvoston työryhmän 14 päivänä marraskuuta 2002 pidetyssä kokouksessa annettuihin selvityksiin.

(58) Vaikka energian kaksoiskäyttö ei kuulu direktiivin 2003/96/EY soveltamisalaan, direktiivin 18 artiklassa sallitaan jäsenvaltioiden jatkaa liitteessä II lueteltujen vapautusten soveltamista. Kyseisessä liitteessä on lueteltu ne kolme vapautusta, joita tämä päätös koskee, ja joiden voimassaoloaikaa pidennettiin viimeksi vuonna 2001 31 päivään joulukuuta 2006. Vapautuksia ei kuitenkaan ole sallittu valtiontukisääntöjen nojalla, joita komission on valta panna täytäntöön. Tämä osoittaa johdanto-osan 32 kappaleen mahdollisen merkittävyyden. Jäsenvaltioiden ja tuensaajien väite, jonka mukaan neuvoston lupaa sovelletaan ensisijaisesti valtiontukimenettelyihin verrattuna, on väärä.

(59) Kun direktiivi 2003/96/EY annettiin, komissio ja neuvosto antoivat yhteisen julkilausuman, jonka mukaan *komission olisi varmistettava kaikin mahdollisin tavoin, että direktiivissä säädettyjä vapautuksia ja veronalennuksia koskevat jäsenvaltioiden toimenpiteet ovat yhdenmukaisia valtiontukisääntöjen kanssa*. Komission on tietenkin toimittava sovellettavien valtiontukisääntöjen puitteissa, ja tässä tapauksessa etenkin ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen mukaisesti. Joka tapauksessa kyseinen lausuma ei koske tässä päätöksessä käsiteltäviä vapautuksia, koska ne eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan.

(60) Direktiivissä 2003/96/EY, komission sisäisessä valmisteluasiakirjassa ja edellä mainitussa komission ja neuvoston julkilausumassa ei ole vahvistusta sille, että kyseessä eivät ole yhteismarkkinoille soveltumattomat valtiontuet. Olisi muistettava, että komissio oli aloittanut 88 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn ja asianomaiset osapuolet olisivat voineet pyytää komissiota tekemään lopullisen päätöksen. Edellä mainitun 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittaminen vähensi edelleen perusteltua luottamusta siitä, että kyseessä eivät olisi yhteismarkkinoille soveltumattomat valtiontuet.

(61) Päätös 2001/224/EY ja aiemmat vapautuksia koskevat neuvoston päätökset eivät olleet valtiontukipäätöksiä. Komissio on jo pitkään esittänyt epäilyjä vapautusten yhdenmukaisuudesta valtiontukisääntöjen kanssa.

(62) Kyseessä olevassa tapauksessa komissio katsoi tutkinnan keston vuoksi tarpeelliseksi odottaa direktiivin 2003/96/EY hyväksymistä ja laajentaa menettelyä päätöksellä 2006/323/EY jäsenvaltioiden näkökantojen saamiseksi kussakin jäsenvaltiossa vallitsevasta tilanteesta sen jälkeen, kun direktiivi 2003/96/EY, jolla oli useita mahdollisia seurauksia, otettiin osaksi kansallista lainsäädäntöä. Joka tapauksessa "huolellisen liikemiehen" olisi oltava tietoinen siitä, että jos sääntöjenvastaista tukea koskevassa tutkinnassa havaitaan, että kyseessä on perustamissopimuksen kanssa ristiriidassa oleva tuki, melkein väistämätön seuraus siitä on se, että komissio määrää tuen perittäväksi takaisin. Jäsenvaltiot ja tuensaajat olisivat voineet kannustaa komissiota saattamaan menettelyn päätökseen aiemmin, jos ne olisivat halunneet tarkastella vaihtoehtoisia investointeja tai vaihtoehtoisia menettelyjä ympäristönsuojelutuen suuntaviivojen noudattamiseksi.

(63) Näistä syistä tuensaajilla ei voi olla perusteltua luottamusta siihen, että yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea ei peritä 31 päivän joulukuuta 2003 jälkeen takaisin tai että oikeusvarmuuden periaate estää takaisinperinnän.

7 YHTEISMARKKINOILLE SOVELTUVAN TUEN MAKSUN KESKEYTTÄMINEN

(64) Asiassa C-355/95P, *Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD) vastaan komissio*, yhteisöjen tuomioistuin totesi, että *"kun komissio tutkii tietyn valtiontuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, sen on otettava huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja tarvittaessa myös aikaisemmin tehdyssä päätöksessä jo arvioidut seikat sekä siinä jäsenvaltiolle mahdollisesti asetetut velvoitteet."* Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan uuden tuen soveltuvuus voi olla riippuvainen aiemman sääntöjenvastaisen palauttamattoman tuen olemassaolosta, sillä tukien kumulatiivinen vaikutus voi vääristää merkittävästi kilpailua yhteismarkkinoilla. Tarkastellessaan valtiontuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille komissio voi sen vuoksi ottaa huomioon kumulatiivisen vaikutuksen, joka kyseisellä tuella on aiemman tuen kanssa sekä sen, että aiempaa tukea ei ole maksettu takaisin ([24]).

(65) Kyseisen oikeuskäytännön mukaisesti komissio ottaa uutta tukitoimenpidettä arvioidessaan huomioon sen, että tuensaajat eivät ehkä ole noudattaneet komission aiempia päätöksiä, jossa ne määrättiin maksamaan takaisin aiemmat sääntöjenvastaiset ja yhteismarkkinoille soveltumattomat tuet. Tällaisissa tapauksissa komissio tarkastelee, mitä

([23]) Ks. edellä alaviite 17.

([24]) Kok. 1997, s. I-2549, 25-27 kohta.

vaikutuksia tuensaajiin on sillä, että uusi tuki yhdistetään vanhan, yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen kanssa, jota ei ole vielä maksettu takaisin.

(66) Ranska, Irlanti ja Italia eivät vielä ole tosiasiallisesti maksaneet takaisin tukea, jonka komissio päätöksessä 2006/323/EY havaitsi olevan yhteismarkkinoille soveltumatonta ([25]). Jäsenvaltioittain lasketut takaisin maksettavat määrät, korko poislukien, ovat seuraavat: Ranska 786 668 euroa, Irlanti 8 095 881,43 euroa ja Italia 6 612 489,02. Tässä päätöksessä on myös todettu, että on olemassa yhteismarkkinoille soveltumatonta tukea, joka on myönnetty ylimääräiseksi ajanjaksoksi; tämäkin olisi maksettava takaisin. Kyseisten tukien kumulaatio yhteismarkkinoille soveltuvien tukien kanssa vääristäisi kilpailua yhteisen edun vastaisesti. Mitään hyväksyttäviä perusteita vääristymiselle ei löydetty. Tämän vuoksi johdanto-osan 50 kappaleessa kuvattujen yhteismarkkinoille soveltuvien tukien maksaminen olisi keskeytettävä kunnes tuensaajat ovat maksaneet takaisin kaikki soveltumattomat tuet.

8 PÄÄTELMÄT

(67) Päätelmänä todetaan, että Ranskan, Irlannin ja Italian 1 päivästä tammikuuta 2004 myöntämät vapautukset alumiinioksidin valmistuksessa käytetyn raskaan polttoöljyn valmisteverosta ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Tuki on osittain yhteismarkkinoille soveltumatonta, sillä tuensaajat eivät maksaneet merkittävää osaa verosta. Sen osan vapautuksesta, joka ylittää 20 prosenttia verosta, joka olisi muuten tullut maksettavaksi, tai 15,00 euroa 1 000 kilogrammalta, sen mukaan kumpi näistä on alempi, voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille sillä edellytyksellä, että se myönnetään enintään 10 vuodeksi, jonka jälkeen tuen soveltuvuutta on tarkasteltava uudelleen. Jäljelle jäävän tuen olisi katsottava olevan yhteismarkkinoille soveltumatonta.

(68) Ranskan, Irlannin ja Italian on tämän vuoksi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 päivästä tammikuuta 2004 lähtien myönnetyn yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen perimiseksi takaisin tuensaajilta.

(69) Ranskan, Irlannin ja Italian olisi keskeytettävä vapautusten soveltaminen kunnes ne ovat perineet tuensaajilta päätöksessä 2006/323/EY ja tässä päätöksessä yhteismarkkinoille soveltumattomiksi arvioidut tuet.

(70) Ranskan, Irlannin ja Italian viranomaisten olisi toimitettava välittömästi jäljennös tästä päätöksestä tuensaajille,

([25]) Päätöksestä on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen, mutta perustamissopimuksen 242 artiklan mukaisesti valituksella ei ole lykkäävää vaikutusta.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ranskan, Irlannin ja Italian 1 päivästä tammikuuta 2004 myöntämät vapautukset alumiinioksidin valmistuksessa käytetyn raskaan polttoöljyn valmisteverosta ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos tuensaajat maksavat vähintään 20 prosenttia siitä valmisteverosta, joka muuten olisi tullut maksettavaksi, tai direktiivissä 2003/96/EY määritellyn vähimmäisveron (15,00 euroa 1 000 kilogrammalta), sen mukaan kumpi näistä on alempi, ja jos tuki myönnetään enintään 10 vuodeksi.

3 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki ei ole yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos tuensaajat eivät maksa vähintään 20 prosenttia siitä valmisteverosta, joka muuten olisi tullut maksettavaksi, tai yhteisön vähimmäisveron (15,00 euroa 1 000 kilogrammalta), sen mukaan kumpi näistä on alempi.

4 artikla

1. Ranskan, Irlannin ja Italian on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 3 artiklassa tarkoitetun, sääntöjenvastaisesti tuensaajille myönnetyn tuen perimiseksi takaisin tuensaajilta.

2. Tuki on maksettava viipymättä takaisin kansallisen lainsäädännön mukaisten menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano.

3. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korolle on laskettava korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([26]) V luvun säännösten mukaisesti.

4. Ranskan, Irlannin ja Italian on peruutettava kaikkien 3 artiklassa tarkoitettujen maksamatta olevien tukien maksut tämän päätöksen tiedoksi antamisesta alkaen.

5. Ranska, Irlanti ja Italia varmistavat tämän päätöksen täytäntöönpanon neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

5 artikla

Ranskan, Irlannin ja Italian on keskeytettävä 2 artiklassa tarkoitetun tuen maksaminen tuensaajille, jotka eivät vielä ole maksaneet takaisin korkojen kanssa päätöksessä 2006/323/EY yhteismarkkinoille soveltumattomaksi arvioitua tukea sekä tämän päätöksen 3 artiklassa tarkoitettua tukea, jos se on myönnetty tuensaajille sääntöjenvastaisesti.

([26]) EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

6 artikla

1. Ranskan, Irlannin ja Italian on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi tarvittavien kansallisten menettelyjen edistymisestä siihen saakka, kun ne on saatettu loppuun.

2. Kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta Ranskan, Irlannin ja Italian on ilmoitettava komissiolle tuensaajilta takaisin perityn tuen kokonaismäärä ja mainittava sekä tuen että koron määrä liitteessä olevan taulukon avulla sekä annettava yksityiskohtainen selostus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Samassa määräajassa niiden on lähetettävä komissiolle kaikki asiakirjat, joista käy ilmi, että tuensaajien on määrätty maksaa tuki takaisin.

3. Kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta Ranskan, Irlannin ja Italian on osoitettava komissiolle, että ne ovat noudattaneet 6 artiklaa.

4. Edellä 2 ja 3 kohdassa mainittujen määräaikojen päättymisen jälkeen Ranskan, Irlannin ja Italian on annettava komission pyynnöstä kertomus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Kertomuksessa on myös oltava yksityiskohtaisia tietoja tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle, Irlannille ja Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 7 päivänä helmikuuta 2007.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

LIITE

Tiedot saaduista, takaisin perittävistä ja jo takaisin perityistä tukimääristä (*)

Tuensaaja	Ohjelman mukaisesti saadun tuen kokonaismäärä	Takaisin perittävän tuen kokonaismäärä (Tuki)	Jo palautetun tuen kokonaismäärä	
			(Tuki)	Korko

(*) miljoonaa (kansallinen valuutta).